

اداره آموزش و پرورش خراسان رضوی					اداره آموزش و پرورش ناحیه ۳ مشهد					دبیرستان هاشمی نژاد ۲							
سال تحصیلی : ۹۷-۹۸					مدت آزمون : ۱۲ دقیقه					گروه الف							
نام و نام خانوادگی :					نام دبیر : زنونزاده					کلاس : دوازدهم ریاضی ۱							
ردیف	۱	۲	۳	۴	تعداد درست :	ردیف	۱	۲	۳	۴	تعداد نادرست :	ردیف	۱	۲	۳	۴	تعداد نزده :
				*	۱۰		*				۱						
				*	۱۱				*		۲						
*					۱۲				*		۳						
	*				۱۳				*		۴						
*					۱۴		*				۵						
			*		۱۵				*		۶						
	*				۱۶					*	۷						
	*				۱۷		*				۸						
*					۱۸				*		۹						

(۱) مجموع درایه های ماتریس $A_{3 \times 3}$ که درایه های عمومی آن از دستور $a_{ij} = \begin{cases} i - j, i = j \\ i + j, i \neq j \end{cases}$ بدست آیند کدام است؟

۲۴ (۴)

۱۲ (۳)

۱۵ (۲)

۲۰ (۱)

$$A_{3 \times 3} = \begin{bmatrix} a_{11} & a_{12} & a_{13} \\ a_{21} & a_{22} & a_{23} \\ a_{31} & a_{32} & a_{33} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 & 3 & 4 \\ 3 & 0 & 5 \\ 4 & 5 & 0 \end{bmatrix} \Rightarrow \sum = 24$$

جواب : گزینه ۴ صحیح است.

(۲) اگر ماتریس $A = \begin{bmatrix} 3 & 5 \\ 2 & 2 \end{bmatrix}$ و $A^2 = \alpha A + \beta I_2$ دو تایی (α, β) کدام است؟

(۷,۴) (۴)

(۴,۷) (۳)

(۴,۵) (۲)

(۵,۴) (۱)

جواب : گزینه ۱ صحیح است.

$$A^2 = \begin{bmatrix} 3 & 5 \\ 2 & 2 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 3 & 5 \\ 2 & 2 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 19 & 25 \\ 10 & 14 \end{bmatrix} \Rightarrow \begin{bmatrix} 19 & 25 \\ 10 & 14 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 3\alpha & 5\alpha \\ 2\alpha & 2\alpha \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} \beta & 0 \\ 0 & \beta \end{bmatrix} \Rightarrow \begin{cases} \alpha = 5 \\ \beta = 4 \end{cases}$$

روش اول :

روش دوم : بنا به قضیه کیلی همیلتون هر ماتریسی در معادله سرشت نمایی خودش صدق می کند. یعنی

$$A = \begin{bmatrix} a & b \\ c & d \end{bmatrix} \Rightarrow A^2 - (a+d)A + |A|I = O, A = \begin{bmatrix} 3 & 5 \\ 2 & 2 \end{bmatrix} \Rightarrow A^2 - 5A - 4I = O \Rightarrow$$

$$A^2 = 5A + 4I \Rightarrow \alpha = 5, \beta = 4$$

(۳) حاصل جمع درایه ها در ماتریس $A = \begin{bmatrix} 1 & -1 & 1 \\ -1 & 1 & -1 \\ 1 & -1 & 1 \end{bmatrix}$ کدام است؟

$$\Rightarrow A^2 = \begin{bmatrix} 1 & -1 & 1 \\ -1 & 1 & -1 \\ 1 & -1 & 1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 1 & -1 & 1 \\ -1 & 1 & -1 \\ 1 & -1 & 1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 3 & -3 & 3 \\ -3 & 3 & -3 \\ 3 & -3 & 3 \end{bmatrix} = 3A$$

جواب: گزینه ۲ صحیح است.

$$A^2 = kA \Rightarrow A^n = k^{n-1}A \Rightarrow A^4 = 3^3 A \Rightarrow \sum = 3^3 \times 1 = 27$$

(۴) اگر $A = \frac{1}{2} \begin{bmatrix} |A| & -4 \\ 1 & |A| \end{bmatrix}$ ، در این صورت حاصل $|A|$ کدام است؟

(۱) ۸ (۲) ۲ (۳) -۲ (۴) -۸

$$|A| = \frac{1}{4} (|A|^2 + 4) \Rightarrow |A|^2 - 4|A| + 4 = 0 \Rightarrow |A| = 2$$

جواب: گزینه ۲ صحیح است.

(۵) هرگاه A ماتریس مربعی از مرتبه 2×2 و $|A| \neq 0$ و $|A| = 9$ باشد، دترمینان ماتریس A کدام است؟

(۱) ± 2 (۲) ± 3 (۳) ± 4 (۴) ± 5

$$|kA_n| = k^n |A_n|$$

جواب: گزینه ۳ صحیح است.

$$|A| |A|^2 - 7A| = |9A| \Rightarrow (|A|^2 - 7)|A| = |9A| \Rightarrow (|A|^2 - 7)^2 |A| = 9^2 |A|$$

$$\xrightarrow{|A| \neq 0} (|A|^2 - 7)^2 = 81 \Rightarrow |A|^2 - 7 = \pm 9 \Rightarrow |A|^2 = -2 \text{ یا } 16 \text{ ق ق ق یا } |A|^2 = 16 \Rightarrow |A| = \pm 4$$

(۶) اگر ماتریس A از مرتبه ۲ و $A^2 = -4I$ باشد، آنگاه دترمینان ماتریس $|A + 2I|$ کدام عدد می تواند باشد؟ (I ماتریس

همانی از مرتبه ۲ است.)

(۱) ۱۶ (۲) -۸ (۳) -۳۲ (۴) ۶۴

$$|A^2| = (-4)^2 |I| = 16 \times 1 \Rightarrow |A|^2 = 16 \Rightarrow |A| = \pm 4$$

جواب: گزینه ۲ صحیح است.

$$|(A + 2I)^2| = |A^2 + 4AI + 4I^2| = |-4I + 4A + 4I| = 4^2 |A| \Rightarrow |A + 2I|^2 = 64 \Rightarrow |A + 2I| = \pm 8$$

(۷) در معادله $\begin{vmatrix} x & 4 & 6 \\ 3 & 6 & 3x \\ 1 & 2 & 3 \end{vmatrix} = 0$ حاصل ضرب ریشه ها کدام است؟

(۱) ۶ (۲) ۵ (۳) ۷ (۴) ۴

جواب : گزینه ۱ صحیح است. روش اول دترمینان را بسط می دهیم :

$$\begin{vmatrix} x & 4 & 6 \\ 3 & 6 & 3x \\ 1 & 2 & 3 \end{vmatrix} = x(18 - 6x) - 4(12 - 12) + (12x - 36) = 0 \Rightarrow 6x^2 - 30x + 36 = 0 \Rightarrow x_1 x_2 = \frac{c}{a} = 6$$

روش دوم : برای $x = 2$ دو سطر اول و سوم ماتریس با هم متناسب اند پس دترمینان صفر می شود لذا $x = 2$ یک ریشه معادله است. برای $x = 3$ دو سطر دوم و سوم ماتریس با هم متناسب اند پس دترمینان صفر خواهد شد لذا $x = 3$ یک ریشه معادله است. در نتیجه حاصل ضرب ریشه ها برابر ۶ است.

۸) به هر درایه‌ی سطر سوم دترمینان

$$\begin{vmatrix} 5 & 3 & 1 \\ 2 & 5 & 6 \\ 3 & 1 & 2 \end{vmatrix}$$

کدام عدد افزوده شود تا مقدار دترمینان ۸ واحد بیشتر گردد؟

(۱) -۲   (۲) -۱   (۳) ۱   (۴) ۲

جواب : گزینه ۴ صحیح است.

$$\begin{vmatrix} 5 & 3 & 1 \\ 2 & 5 & 6 \\ 3+a & 1+a & 2+a \end{vmatrix} = \begin{vmatrix} 5 & 3 & 1 \\ 2 & 5 & 6 \\ 3 & 1 & 2 \end{vmatrix} + \begin{vmatrix} 5 & 3 & 1 \\ 2 & 5 & 6 \\ a & a & a \end{vmatrix} \Rightarrow \begin{vmatrix} 5 & 3 & 1 \\ 2 & 5 & 6 \\ a & a & a \end{vmatrix} = 8$$

$$\Rightarrow 5(5a - 6a) - 3(2a - 6a) + (2a - 5a) = 8 \Rightarrow 4a = 8 \Rightarrow a = 2$$

۹) اگر $A = \begin{bmatrix} 4 & 7 \\ 3 & 5 \end{bmatrix}$ ، دترمینان ماتریس $(-2A)(2A^{-1})$ کدام است؟

(۱) ۱۲   (۲) ۱۶   (۳) ۱۸   (۴) ۳۶

جواب : گزینه ۲ صحیح است.

$$\left| (-2A)(2A^{-1}) \right| = (-4)^2 \left| AA^{-1} \right| = 16 |I| = 16 \times 1 = 16$$

۱۰) اگر داشته باشیم، $3A^2 - 2A + I = O$ ، وارون ماتریس A کدام است؟

(۱) $-3A + 2I$ (۲) $2A + 3I$ (۳) $-3A - 2I$ (۴) $-2A - 3I$

جواب : گزینه ۱ درست است. روش اول : با استفاده از تجزیه یک طرف تساوی را به I و طرف دیگر حاصل ضرب ماتریس A در یک

پرانتر تبدیل می کنیم.

$$3A^2 + 2A + I = 0 \Rightarrow A(-3A + 2I) = I$$

$$\Rightarrow |A(-3A + 2I)| = |I| \Rightarrow |A| |-3A + 2I| = 1 \neq 0 \Rightarrow \exists A^{-1} : A^{-1} = -3A + 2I$$

روش دوم :

$$A^{-1}(3A^2 - 2A + I) = A^{-1} \times O \Rightarrow 3A - 2I + A^{-1} = O \Rightarrow A^{-1} = -3A + 2I$$

(۱۱) اگر $A = \begin{bmatrix} a & -3 \\ 5 & a+2 \end{bmatrix}$ و $B = \begin{bmatrix} -1 & 3 \\ 2 & 1 \end{bmatrix}$ باشند، به ازای کدام مقدار a ماتریس $A + 2B$ وارون پذیر نیست؟

(۱) ۵، -۷ (۲) ۷، -۵ (۳) ۴، -۷ (۴) ۵، -۳ (کنکور سراسری تجربی ۹۵ خارج از کشور)

$$A + 2B = \begin{bmatrix} a-2 & 3 \\ 9 & a+4 \end{bmatrix}$$

جواب: گزینه ۱ صحیح است.

$$|A + 2B| = 0 \Rightarrow a^2 + 2a - 8 - 27 = 0 \Rightarrow a^2 + 2a - 35 = 0 \Rightarrow (a+7)(a-5) = 0 \Rightarrow a = -7 \text{ یا } a = 5$$

(۱۲) اگر $A = \begin{bmatrix} 3 & 2 \\ 5 & 4 \end{bmatrix}$ و $B = \begin{bmatrix} 4 & -6 \\ 3 & -5 \end{bmatrix}$ باشند، ماتریس $(2B) \cdot A^{-1}$ ، کدام است؟

(۱) $\begin{bmatrix} 5 & -7 \\ -11 & 15 \end{bmatrix}$ (۲) $\begin{bmatrix} 8 & -15 \\ -7 & 11 \end{bmatrix}$ (۳) $\begin{bmatrix} 10 & -7 \\ -9 & 13 \end{bmatrix}$ (۴) $\begin{bmatrix} 10 & -14 \\ -11 & 15 \end{bmatrix}$ (کنکور سراسری تجربی ۹۶)

$$A^{-1} = \frac{1}{12-10} \begin{bmatrix} 4 & -2 \\ -5 & 3 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 2 & -1 \\ -5 & 3 \end{bmatrix} \text{ و } 2B = \begin{bmatrix} 8 & -12 \\ 6 & -10 \end{bmatrix}$$

جواب: گزینه ۴ صحیح است.

$$A^{-1} \cdot (2B) = \begin{bmatrix} 2 & -1 \\ -5 & 3 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 8 & -12 \\ 6 & -10 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 10 & -14 \\ -11 & 15 \end{bmatrix}$$

(۱۳) اگر $A = \begin{bmatrix} 0 & 1 \\ -1 & 2 \end{bmatrix}$ و $B = \begin{bmatrix} -1 & 0 \\ 0 & -1 \end{bmatrix}$ ، ماتریس $(AB)^{-1}$ کدام است؟

(۱) $\begin{bmatrix} 2 & -1 \\ 1 & 0 \end{bmatrix}$ (۲) $\begin{bmatrix} -2 & -1 \\ 1 & 0 \end{bmatrix}$ (۳) $\begin{bmatrix} -2 & 1 \\ -1 & 0 \end{bmatrix}$ (۴) $\begin{bmatrix} 2 & 1 \\ -1 & 0 \end{bmatrix}$ (کنکور آزاد ریاضی ۷۳)

$$AB = \begin{bmatrix} 0 & 1 \\ -1 & 2 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} -1 & 0 \\ 0 & -1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 & -1 \\ 1 & -2 \end{bmatrix} \text{ و } |AB| = 1 \Rightarrow (AB)^{-1} = \begin{bmatrix} -2 & 1 \\ -1 & 0 \end{bmatrix} \text{ جواب: گزینه ۳ صحیح است.}$$

(۱۴) از رابطه ماتریسی $\begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 2 & 3 \end{bmatrix} A \begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 5 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 3 & 2 \\ 0 & 1 \end{bmatrix}$ ، سطر اول ماتریس A کدام است؟

(۱) $\begin{bmatrix} 33 & 14 \end{bmatrix}$ (۲) $\begin{bmatrix} -33 & -14 \end{bmatrix}$ (۳) $\begin{bmatrix} -33 & 14 \end{bmatrix}$ (۴) $\begin{bmatrix} 33 & -14 \end{bmatrix}$

$$\begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 2 & 3 \end{bmatrix}^{-1} \begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 2 & 3 \end{bmatrix} A \begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 5 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 5 \end{bmatrix}^{-1} = \begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 2 & 3 \end{bmatrix}^{-1} \begin{bmatrix} 3 & 2 \\ 0 & 1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 5 \end{bmatrix}$$

جواب: گزینه ۴ صحیح است.

$$\Rightarrow A = \begin{bmatrix} -3 & 2 \\ 2 & -1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 3 & 2 \\ 0 & 1 \end{bmatrix}^{-1} \begin{bmatrix} 3 & 2 \\ -5 & 2 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} -9 & -4 \\ -5 & 2 \end{bmatrix}^{-1} \begin{bmatrix} 33 & -14 \end{bmatrix}$$

۱۵) اگر $A^{-1} = \begin{bmatrix} 2 & 3 \\ -7 & 6 \end{bmatrix}$ ، دترمینان ماتریس A کدام است؟

(کنکور سراسری تجربی ۸۰) ۳۳ (۴) ۱ (۳) $\frac{1}{9}$ (۲) $\frac{1}{33}$ (۱)

$$|A| = \frac{1}{|A^{-1}|} = \frac{1}{12+21} = \frac{1}{33}$$

جواب: گزینه ۱ صحیح است.

۱۶) به ازای چند مقدار m دترمینان ماتریس $A = \begin{bmatrix} m & 3 \\ 2 & 1 \end{bmatrix}$ و دترمینان معکوس آن برابر می شود؟ $(|A| = |A^{-1}|)$

(۱) صفر ۲ (۳) ۱ (۲) ۴ (۴)

جواب: گزینه ۳ صحیح است. $|A| = m - 6$ از طرفی داریم: $|A^{-1}| = \frac{1}{|A|}$

$$|A| = \frac{1}{|A|} \Rightarrow |A|^2 = 1 \Rightarrow (m-6)^2 = 1 \Rightarrow \begin{cases} m-6=1 \Rightarrow m=7 \\ m-6=-1 \Rightarrow m=5 \end{cases}$$

در نتیجه:

۱۷) به ازای کدام مقدار m دستگاه معادلات $\begin{cases} mx + 2y = m \\ 3x + (m+1)y = m+1 \end{cases}$ بیشمار جواب دارد؟

(۱) -۳ ۲ (۳) -۲ (۲) ۳ (۴)

جواب: گزینه ۳ صحیح است. برای اینکه دستگاه غیرهمگن جواب نداشته و یا دارای بیشمار جواب باشد باید دترمینان ماتریس

$$\begin{vmatrix} m & 2 \\ 3 & m+1 \end{vmatrix} = 0 \Rightarrow m^2 + m - 6 = 0 \Rightarrow \begin{cases} m = -3 \Rightarrow \frac{-3}{3} = \frac{2}{-3+1} \neq \frac{-3}{-3+1} \otimes \\ m = 2 \Rightarrow \frac{2}{3} = \frac{2}{2+1} = \frac{2}{2+1} \end{cases}$$

ضرایب آن مساوی صفر باشد

۱۸) اگر $A = \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ -1 & 1 \end{bmatrix}$ و $B = \begin{bmatrix} 0 & 1 \\ 1 & 1 \end{bmatrix}$ جواب معادله $AX = B$ کدام است؟

(کنکور سراسری تجربی ۷۵) $\begin{bmatrix} 0 & 1 \\ 1 & 2 \end{bmatrix}$ (۴) $\begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 1 & 2 \end{bmatrix}$ (۳) $\begin{bmatrix} 1 & 1 \\ 2 & 0 \end{bmatrix}$ (۲) $\begin{bmatrix} 1 & 1 \\ 0 & 2 \end{bmatrix}$ (۱)

$$|A| = 1 \Rightarrow A^{-1} = \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 1 & 1 \end{bmatrix} \Rightarrow X = A^{-1}B = \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 1 & 1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 0 & 1 \\ 1 & 1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 & 1 \\ 1 & 2 \end{bmatrix}$$

جواب: گزینه ۴ صحیح است.

اداره آموزش و پرورش خراسان رضوی					اداره آموزش و پرورش ناحیه ۳ مشهد					دبیرستان هاشمی نژاد ۲							
سال تحصیلی : ۹۷-۹۸					مدت آزمون : ۱۲ دقیقه					گروه ب							
نام و نام خانوادگی :					نام دبیر : زنوزاده					کلاس : دوازدهم ریاضی ۱							
ردیف	۱	۲	۳	۴	تعداد درست :	ردیف	۱	۲	۳	۴	تعداد نادرست :	ردیف	۱	۲	۳	۴	تعداد نزده :
			*		۱۰			*			۱۱				*		۱۲
				*	۱۳				*		۱۴			*			۱۵
			*		۱۶				*		۱۷			*			۱۸
			*		۱۸				*								

(۱) مجموع درایه های ماتریس $A_{3 \times 3}$ که درایه های عمومی آن از دستور $a_{ij} = \begin{cases} i - j + ij, i = j \\ i + j - ij, i \neq j \end{cases}$ بدست آیند کدام است؟

۲۴ (۴)

۱۲ (۳)

۱۶ (۲)

۲۰ (۱)

$$A_{3 \times 3} = \begin{bmatrix} a_{11} & a_{12} & a_{13} \\ a_{21} & a_{22} & a_{23} \\ a_{31} & a_{32} & a_{33} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 1 & 1 & 1 \\ 1 & 4 & -1 \\ 1 & -1 & 9 \end{bmatrix} \Rightarrow \sum = 16$$

جواب : گزینه ۲ صحیح است.

(۲) اگر ماتریس $A = \begin{bmatrix} 1 & 4 \\ 2 & 3 \end{bmatrix}$ و $A^2 = \alpha A + \beta I_2$ دو تایی (α, β) کدام است؟

(۴, ۵) (۴)

(۳, ۱۱) (۳)

(۲, ۵) (۲)

(۱, ۱۱) (۱)

جواب : گزینه ۴ صحیح است.

$$A^2 = \begin{bmatrix} 1 & 4 \\ 2 & 3 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 1 & 4 \\ 2 & 3 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 9 & 16 \\ 8 & 17 \end{bmatrix} \Rightarrow \begin{bmatrix} 9 & 16 \\ 8 & 17 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} \alpha & 4\alpha \\ 2\alpha & 3\alpha \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} \beta & 0 \\ 0 & \beta \end{bmatrix} \Rightarrow \begin{cases} \alpha = 4 \\ \beta = 5 \end{cases}$$

روش اول :

روش دوم : بنا به قضیه کیلی همیلتون هر ماتریسی در معادله سرشت نمایی خودش صدق می کند. یعنی

$$A = \begin{bmatrix} a & b \\ c & d \end{bmatrix} \Rightarrow A^2 - (a+d)A + |A|I = O, A = \begin{bmatrix} 1 & 4 \\ 2 & 3 \end{bmatrix} \Rightarrow A^2 - 4A - 5I = O \Rightarrow$$

$$A^2 = 4A + 5I \Rightarrow \alpha = 4, \beta = 5$$

(۳) در ماتریس $A = \begin{bmatrix} 1 & -1 & 1 \\ -1 & 1 & -1 \\ 1 & -1 & 1 \end{bmatrix}$ حاصل جمع درایه ها در ماتریس A^6 کدام است؟

۹ (۴)

۲۴۳ (۳)

۲۷ (۲)

۸۱ (۱)

$$\Rightarrow A^2 = \begin{bmatrix} 1 & -1 & 1 \\ -1 & 1 & -1 \\ 1 & -1 & 1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 1 & -1 & 1 \\ -1 & 1 & -1 \\ 1 & -1 & 1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 3 & -3 & 3 \\ -3 & 3 & -3 \\ 3 & -3 & 3 \end{bmatrix} = 3A \quad \text{جواب: گزینه ۳ صحیح است.}$$

$$A^2 = kA \Rightarrow A^n = k^{n-1}A \Rightarrow A^6 = 3^5 A \Rightarrow \Sigma = 3^5 \times 1 = 243$$

(۴) اگر $A = \frac{1}{4} \begin{bmatrix} |A| & -4 \\ 16 & |A| \end{bmatrix}$ ، در این صورت حاصل $|A|$ کدام است؟

- (۱) ۸   (۲) ۲   (۳) -۲   (۴) -۸

$$|A| = \frac{1}{16} (|A|^2 + 64) \Rightarrow |A|^2 - 16|A| + 64 = 0 \Rightarrow |A| = 8 \quad \text{جواب: گزینه ۱ صحیح است.}$$

(۵) هرگاه A ماتریس مربعی از مرتبه 2×2 و $|A| \neq 0$ و $|A|A^2 - 9A = |16A|$ باشد، دترمینان ماتریس A کدام است؟

- (۱) ± 2 (۲) ± 3 (۳) ± 4 (۴) ± 5

$$|kA_n| = k^n |A_n| \quad \text{جواب: گزینه ۴ صحیح است.}$$

$$|A|A^2 - 9A = |16A| \Rightarrow (|A|^2 - 9)A = |16A| \Rightarrow (|A|^2 - 9)^2 |A| = |16|^2 |A|$$

$$\xrightarrow{|A| \neq 0} (|A|^2 - 9)^2 = 256 \Rightarrow |A|^2 - 9 = \pm 16 \Rightarrow |A|^2 = -7 \text{ یا } 25 \Rightarrow |A| = \pm 5$$

(۶) اگر ماتریس A از مرتبه 2 و $A^2 = -I$ باشد، آنگاه دترمینان ماتریس $|A + I|$ کدام عدد می تواند باشد؟ (I ماتریس همانی

از مرتبه 2 است.)

- (۱) ۲   (۲) ۴   (۳) ۶   (۴) ۸

$$|A^2| = (-1)^2 |I| = 1 \times 1 \Rightarrow |A|^2 = 1 \Rightarrow |A| = \pm 1 \quad \text{جواب: گزینه ۱ صحیح است.}$$

$$|(A + I)^2| = |A^2 + 2AI + I^2| = |-I + 2A + I| = 2^2 |A| \Rightarrow |A + I|^2 = 4 \Rightarrow |A + I| = \pm 2$$

(۷) در معادله $\begin{vmatrix} x & 6 & 4 \\ 3 & 6 & x \\ 1 & 3 & 2 \end{vmatrix} = 0$ حاصل ضرب ریشه ها کدام است؟

- (۱) ۶   (۲) ۸   (۳) ۷   (۴) ۴

جواب : گزینه ۲ صحیح است. روش اول دترمینان را بسط می دهیم :

$$\begin{vmatrix} x & 6 & 4 \\ 3 & 6 & x \\ 1 & 3 & 2 \end{vmatrix} = x(12 - 3x) - 6(6 - x) + 4(9 - 6) = 0 \Rightarrow -3x^2 + 18x - 24 = 0 \Rightarrow x_1 x_2 = \frac{c}{a} = 8$$

روش دوم : برای $x = 2$ دو سطر اول و سوم ماتریس با هم متناسب اند پس دترمینان صفر می شود لذا $x = 2$ یک ریشه معادله است. برای $x = 4$ دو ستون دوم و سوم ماتریس با هم متناسب اند پس دترمینان صفر خواهد شد لذا $x = 4$ یک ریشه معادله است. در نتیجه حاصل ضرب ریشه ها برابر ۸ است.

(۸) به هر درایه‌ی ستون سوم دترمینان کدام عدد افزوده شود تا مقدار دترمینان یک واحد بیشتر گردد؟

$$\begin{vmatrix} 3 & 2 & 1 \\ 2 & 2 & 3 \\ 1 & 3 & 7 \end{vmatrix}$$

(۱) -۲   (۲) -۱   (۳) ۱   (۴) ۲

جواب : گزینه ۲ صحیح است.

$$\begin{vmatrix} 3 & 2 & 1+a \\ 2 & 2 & 3+a \\ 1 & 3 & 7+a \end{vmatrix} = \begin{vmatrix} 3 & 2 & 1 \\ 2 & 2 & 3 \\ 1 & 3 & 7 \end{vmatrix} + \begin{vmatrix} 3 & 2 & a \\ 2 & 2 & a \\ 1 & 3 & a \end{vmatrix} \Rightarrow \begin{vmatrix} 3 & 2 & a \\ 2 & 2 & a \\ 1 & 3 & a \end{vmatrix} = 1$$

$$\Rightarrow 2(2a - 3a) - 2(2a - 3a) + (2a - 3a) = 1 \Rightarrow -a = 1 \Rightarrow a = -1$$

(۹) اگر $A = \begin{bmatrix} 4 & 7 \\ 3 & 5 \end{bmatrix}$ ، دترمینان ماتریس $(-2A)(3A^{-1})$ کدام است؟

(۱) ۱۲   (۲) ۱۶   (۳) ۱۸   (۴) ۳۶

جواب : گزینه ۴ صحیح است.

$$\left| (-2A)(3A^{-1}) \right| = (-6)^2 \left| AA^{-1} \right| = 36 |I| = 36 \times 1 = 36$$

(۱۰) اگر داشته باشیم، $3A^2 + 2A + I = O$ ، وارون ماتریس A کدام است؟

(۱) $3A + 2I$ (۲) $2A + 3I$ (۳) $-3A - 2I$ (۴) $-2A - 3I$

جواب : گزینه ۳ درست است. روش اول : با استفاده از تجزیه یک طرف تساوی را به I و طرف دیگر حاصل ضرب ماتریس A در یک

پرانتهز تبدیل می کنیم.

$$3A^2 + 2A + I = 0 \Rightarrow A(-3A - 2I) = I$$

$$\Rightarrow |A(-3A - 2I)| = |I| \Rightarrow |A| \cdot |-3A - 2I| = 1 \neq 0 \Rightarrow \exists A^{-1} : A^{-1} = -3A - 2I$$

روش دوم :

$$A^{-1}(3A^2 + 2A + I) = A^{-1} \times O \Rightarrow 3A + 2I + A^{-1} = O \Rightarrow A^{-1} = -3A - 2I$$

(۱۱) اگر $A = \begin{bmatrix} a & -3 \\ 5 & a+2 \end{bmatrix}$ و $B = \begin{bmatrix} -1 & 3 \\ 2 & 1 \end{bmatrix}$ باشند، به ازای کدام مقدار a ماتریس $A + 2B$ وارون پذیر نیست؟

(۱) $-7, 5$ (۲) $-5, 7$ (۳) $-7, 4$ (۴) $-3, 5$ (کنکور سراسری تجربی ۹۵ خارج از کشور)

$$A + 2B = \begin{bmatrix} a-2 & 3 \\ 9 & a+4 \end{bmatrix} \quad \text{جواب: گزینه ۱ صحیح است.}$$

$$|A + 2B| = 0 \Rightarrow a^2 + 2a - 8 - 27 = 0 \Rightarrow a^2 + 2a - 35 = 0 \Rightarrow (a+7)(a-5) = 0 \Rightarrow a = -7 \text{ یا } a = 5$$

(۱۲) اگر $A = \begin{bmatrix} 7 & 3 \\ -4 & -2 \end{bmatrix}$ و $B = \begin{bmatrix} 2 & 3 \\ 1 & 4 \end{bmatrix}$ باشند، ماتریس $B(2A^{-1})$ کدام است؟ (کنکور سراسری تجربی ۹۶ خارج از کشور)

$$(۱) \begin{bmatrix} -8 & 15 \\ 14 & -25 \end{bmatrix} \quad (۲) \begin{bmatrix} 8 & -15 \\ 14 & -25 \end{bmatrix} \quad (۳) \begin{bmatrix} -7 & -12 \\ -9 & -10 \end{bmatrix} \quad (۴) \begin{bmatrix} -8 & -15 \\ -14 & -25 \end{bmatrix}$$

$$A^{-1} = \frac{1}{-14+12} \begin{bmatrix} -2 & -3 \\ 4 & 7 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 1 & \frac{3}{2} \\ -2 & -\frac{7}{2} \end{bmatrix} \Rightarrow 2A^{-1} = \begin{bmatrix} 2 & 3 \\ -4 & -7 \end{bmatrix} \quad \text{جواب: گزینه ۴ صحیح است.}$$

$$B(2A^{-1}) = \begin{bmatrix} 2 & 3 \\ 1 & 4 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 2 & 3 \\ -4 & -7 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} -8 & -15 \\ -14 & -25 \end{bmatrix}$$

(۱۳) اگر $A = \begin{bmatrix} 2 & 1 \\ 3 & 2 \end{bmatrix}$ و $B = \begin{bmatrix} 3 & -2 \\ -5 & 4 \end{bmatrix}$ باشند، ماتریس $(A \times B)^{-1}$ کدام است؟ (کنکور سراسری تجربی ۹۴ خارج از کشور)

$$(۱) \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0/5 & 0/5 \end{bmatrix} \quad (۲) \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0/5 & 1 \end{bmatrix} \quad (۳) \begin{bmatrix} 0/5 & 0 \\ -0/5 & 1 \end{bmatrix} \quad (۴) \begin{bmatrix} 0/5 & 0/5 \\ 1 & 0 \end{bmatrix}$$

$$(A \times B)^{-1} = \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ -1 & 2 \end{bmatrix}^{-1} = \frac{1}{2} \begin{bmatrix} 2 & 0 \\ 1 & 1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0/5 & 0/5 \end{bmatrix} \quad \text{جواب: گزینه ۱ صحیح است.}$$

(۱۴) از رابطه ماتریسی $\begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 2 & 3 \end{bmatrix} A \begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 5 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 0 & 1 \end{bmatrix}$ ، سطر اول ماتریس A کدام است؟

$$(۱) \begin{bmatrix} 3 & 2 \end{bmatrix} \quad (۲) \begin{bmatrix} -2 & 3 \end{bmatrix} \quad (۳) \begin{bmatrix} 3 & -2 \end{bmatrix} \quad (۴) \begin{bmatrix} 2 & -3 \end{bmatrix}$$

$$\begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 2 & 3 \end{bmatrix}^{-1} \begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 2 & 3 \end{bmatrix} A \begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 5 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 5 \end{bmatrix}^{-1} = \begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 2 & 3 \end{bmatrix}^{-1} \begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 0 & 1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 5 \end{bmatrix}^{-1}$$

$$\Rightarrow A = \begin{bmatrix} -3 & 2 \\ 2 & -1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 0 & 1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} -5 & 2 \\ 3 & -2 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} -3 & -4 \\ -5 & 2 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 3 & -2 \\ \dots & \dots \end{bmatrix}$$

(۱۵) اگر $A^{-1} = \begin{bmatrix} 5 & 7 \\ 3 & 4 \end{bmatrix}$ ، دترمینان ماتریس A کدام است؟

- ۱ (۱)   ۲ (۲)   ۳ (۳)   ۴ (۴)

$$|A| = \frac{1}{|A^{-1}|} = \frac{1}{20 - 21} = -1$$

جواب: گزینه ۴ صحیح است.

(۱۶) به ازای چند مقدار m دترمینان ماتریس $A = \begin{bmatrix} m & 3 \\ 2 & 1 \end{bmatrix}$ و دترمینان معکوس آن برابر می شود؟ $(|A| = |A^{-1}|)$

- ۱ (۱) صفر   ۲ (۲)   ۳ (۳)   ۴ (۴)

جواب: گزینه ۳ صحیح است. $|A| = m - 6$ از طرفی داریم: $|A^{-1}| = \frac{1}{|A|}$

$$|A| = \frac{1}{|A|} \Rightarrow |A|^2 = 1 \Rightarrow (m - 6)^2 = 1 \Rightarrow \begin{cases} m - 6 = 1 \Rightarrow m = 7 \\ m - 6 = -1 \Rightarrow m = 5 \end{cases}$$

در نتیجه:

(۱۷) به ازای کدام مقدار m دستگاه معادلات $\begin{cases} mx + 3y = -4 \\ 2x + (m - 1)y = 4 \end{cases}$ بیشمار جواب دارد؟

- ۱ (۱) -۳   ۲ (۲) -۲   ۳ (۳)   ۴ (۴) ۳

جواب: گزینه ۲ صحیح است. برای اینکه دستگاه غیرهمگن جواب نداشته و یا دارای بیشمار جواب باشد دترمینان ماتریس

$$\begin{vmatrix} m & 3 \\ 2 & m - 1 \end{vmatrix} = 0 \Rightarrow m^2 - m - 6 = 0 \Rightarrow \begin{cases} m = 3 \Rightarrow \frac{3}{2} = \frac{3}{2} \neq \frac{-4}{4} \otimes \\ m = -2 \Rightarrow \frac{-2}{2} = \frac{3}{-3} = \frac{-4}{4} \end{cases}$$

ضرایب آن مساوی صفر باشد.

(۱۸) اگر $A = \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 1 & 1 \end{bmatrix}$ و $B = \begin{bmatrix} 0 & 1 \\ -1 & 1 \end{bmatrix}$ جواب معادله $AX = B$ کدام است؟

- (۱) $\begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \end{bmatrix}$ (۲) $\begin{bmatrix} 0 & 1 \\ 1 & 0 \end{bmatrix}$ (۳) $\begin{bmatrix} 0 & 1 \\ -1 & 0 \end{bmatrix}$ (۴) $\begin{bmatrix} 0 & -1 \\ 1 & 0 \end{bmatrix}$

$$|A| = 1 \Rightarrow A^{-1} = \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ -1 & 1 \end{bmatrix} \Rightarrow X = A^{-1}B = \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ -1 & 1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 0 & 1 \\ -1 & 1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 & 1 \\ -1 & 0 \end{bmatrix}$$

جواب: گزینه ۳ صحیح است.